

Moneta kolekcyjnerska

W dniu 7 kwietnia 1998 r. Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monetę kolekcyjnerską, upamiętniającą 45. rocznicę tragicznej śmierci generała Augusta Emila Fieldorfa, o nominale 10 zł, wykonaną stemplem lustrzanym w srebrze, w cenie sprzedaży 32,- zł.

Generał brygady August Emil Fieldorf, pseudonim Nil, jeden z najświetniejszych bohaterów Armii Krajowej, urodził się w 1895 r. W latach 1914-1917 służył w I Brygadzie Legionów Polskich, następnie w Polskiej Organizacji Wojskowej. W 1918 r. wstąpił do 5. pułku piechoty Legionów. W 1931 r. został skierowany do Paryża jako komendant Zachodniego Okręgu Strzeleckiego we Francji w celu realizowania tajnych dyrektyw Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. Po powrocie do Polski w 1932 r. pełnił różne funkcje dowódcze. W latach 1938-1939 był dowódcą 51. pułku piechoty. Po kampanii wrześniowej przedostał się do Francji, gdzie przydzielono go do Sztabu Związku Walki Zbrojnej. W 1940 r. został wysłany do kraju jako pierwszy emisariusz Rządu Londyńskiego. W latach 1940-1942 był Inspektorem Komendy Głównej Związku Walki Zbrojnej, w 1942 r. został Komentantem Obszaru Białystok. W 1942 r.

generał Grot - Rowecki powierzył płk. Fieldorfowi zadanie zorganizowania Kedywu - Kierownictwa Dywersji Komendy Głównej Armii Krajowej, którym dowodził pod pseudonimem Nil od chwili jego powstania do marca 1944 r. W połowie 1943 r. rozpoczął tworzenie poza strukturami AK tajnej organizacji „Niepodległość” pod kryptonimem „Nie”, mającej na wypadek drugiej okupacji sowieckiej zapobiegać wynarodowieniu społeczeństwa polskiego. Jako komendant główny „Nie” po odwołaniu go z funkcji dowódcy Kedywu działał w głębokiej konspiracji. We wrześniu 1944 r. został awansowany do stopnia generała brygady i odznaczony Złotym Krzyżem Orderu Virtuti Militari. Po Powstaniu Warszawskim objął stanowisko zastępcy dowódcy AK, gen. L. Okulickiego. W 1945 r. pod okupacyjnym nazwiskiem Walentego Gdanickiego został przypadkowo aresztowany przez NKWD i internowany w ZSRR, był więziony w syberyjskich łagrach; ciężko chory, w październiku 1947 r. został zwolniony i powrócił do Polski, nadal pod przybranym nazwiskiem.

W latach stalinowskich, po ujawnieniu swojej okupacyjnej działalności, przez ponad dwa i pół roku gen. Fieldorf był ściśle inwigilowany przez służby specjalne. Aresztowany w listopadzie 1950 r., spędził 2 lata w więzieniu. Usiłowano go zmusić do współpracy z tzw. Piątą Komendą Walki i Niepodległości; była to prowokacja, organizowana przez Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego. Nil odmówił. Wytoczono mu proces pod zarzutem współpracy z okupantem oraz wydawania rozkazów mordowania radzieckich partyzantów, członków PPR, AL i Żydów. Sąd w trwającym osiem godzin procesie orzekł karę śmierci na podstawie dekretu o wymiarze kary dla

Moneta kolekcjonerska

zbrodniarzy hitlerowskich i zdrajców narodu polskiego. Sąd Najwyższy utrzymał wyrok w mocy, a Rada Państwa nie skorzystała z prawa łaski, o którą prosiła rodzina generała. W lutym 1953 r. generał Fieldorf został stracony. Do dziś nie wiadomo, gdzie Go pochowano.

W 1997 r. warszawski sąd wojewódzki miał rozpocząć precedensową sprawę o „zabójstwo sądowe” przeciwko sędzi, która w 1952 r. skazała generała na karę śmierci. Współczesna opinia biegłego stwierdza: Sędzia i prokurator odpowiadają za zabójstwo, jeśli na podstawie fałszywych dowodów i wbrew faktom doprowadzają oskarżonego do skazania na karę śmierci, która zostaje wykonana.

Do rozprawy nie doszło z powodu śmierci oskarżonej.

nominał	10 zł
metal	925/1000 Ag
stempel	lustrzany
średnica	32,00 mm
masa	14,14 g
wielkość emisji	17 tys. szt.

Awers: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 19-98, pod orłem napis: ZŁ 10 ZŁ. W otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA poprzedzony oraz zakończony pięcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{M}{W}$.

Rewers: Popiersie Augusta Emila Fieldorfa, z lewej strony półkolem napis: GEN. BRYG. AUGUST EMIL FIELDORF, z prawej - stylizowany zarys fragmentu muru z napisem "NIL"/1895-/-1953, poniżej napisu kotwica - symbol Polski Walczącej.

Wszystkie monety kolekcjonerskie są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

Moneta została wyprodukowana w Mennicy Państwowej SA w Warszawie.

*Projektant awersu: Ewa Tyc-Karpińska
Projektant rewersu: Roussanka Nowakowska*

Skład i druk: Drukarnia NBP